

# POROČILO O UPORABI IN SKLADNOSTI ZA LETO 2017

## **Kodeks upravljanja za nejavne družbe** ZA VEČJO KONKURENČNOST DRUŽB

**Aleš Gorišek**, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

**mag. Rada Sibila**, Združenje nadzornikov Slovenije

11. december 2018

## Namen

- ✓ analiza izjav o upravljanju družb (LP 2017) glede uporabe in skladnosti s Kodeksom upravljanja za nejavne družbe

### NE:

- preverjanje resničnosti izjave o skladnosti
- presojanje kakovosti razkritij odstopanj od Kodeksa

## Vzorec družb za analizo

- ✓ 100 naključno izbranih družb iz seznama nejavnih družb zavezanih k revidiranju

	SREDNJE	VELIKE	
d.o.o.	65 %	22 %	87 %
d.d.	7 %	6 %	13 %
	72 %	28 %	100 %

# Kako so družbe iz vzorca uporabljale kodekse?

## KODEKS UPRAVLJANJA ZA NEJAVNE DRUŽBE

**43 družb**

8 družb popolna skladnost

35 družb določena odstopanja

## UPORABLJAJO DRUGE KODEKSE

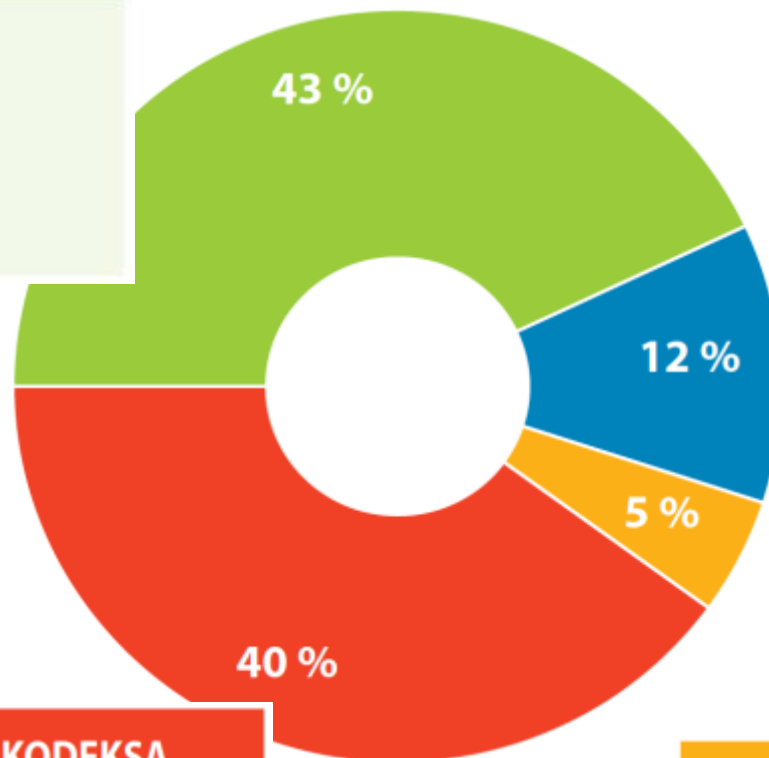
**12 družb**

1 družba Slovenski kodeks upravljanja  
javnih delniških družb

2 družbi kodeks DUTB

4 družbe SDH kodeks

5 družb ima lastni kodeks



## NE UPORABLJA NOBENEGA KODEKSA

**40 družb**

39 družb ne uporabljajo nobenega kodeksa

1 družba bo prihodnje leto pristopila h Kodeksu

*Borzne družbe*  
22 % (11 od 50)

## DRUGO

**5 družb**

3 družbe brez izjave o upravljanju

2 družbi brez letnega poročila 2017



### Borzne družbe

77 % (37 od 50)



### Borzne družbe

4,2 % (2 od 50)

Načelo »spoštuj ali pojasni«



»Ne spoštovanje določenega priporočila kodeksa ne predstavlja kakršnekoli kršitve, ampak pomeni le odstopanje družbe od splošne dobre prakse zapisane v Kodeksu, ki pa naj jo družba pojasni – zakaj in na kakšen način družba sledi principu tega priporočila.«



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI  
RAVNI IN TEHNOLOGIJO



**Kodeks upravljanja za nejavne družbe**

**199**  
priporočil



## OSNOVNA RAVEN

**29 družb**

23 srednjih

6 velikih

## NAPREDNA RAVEN

**14 družb**

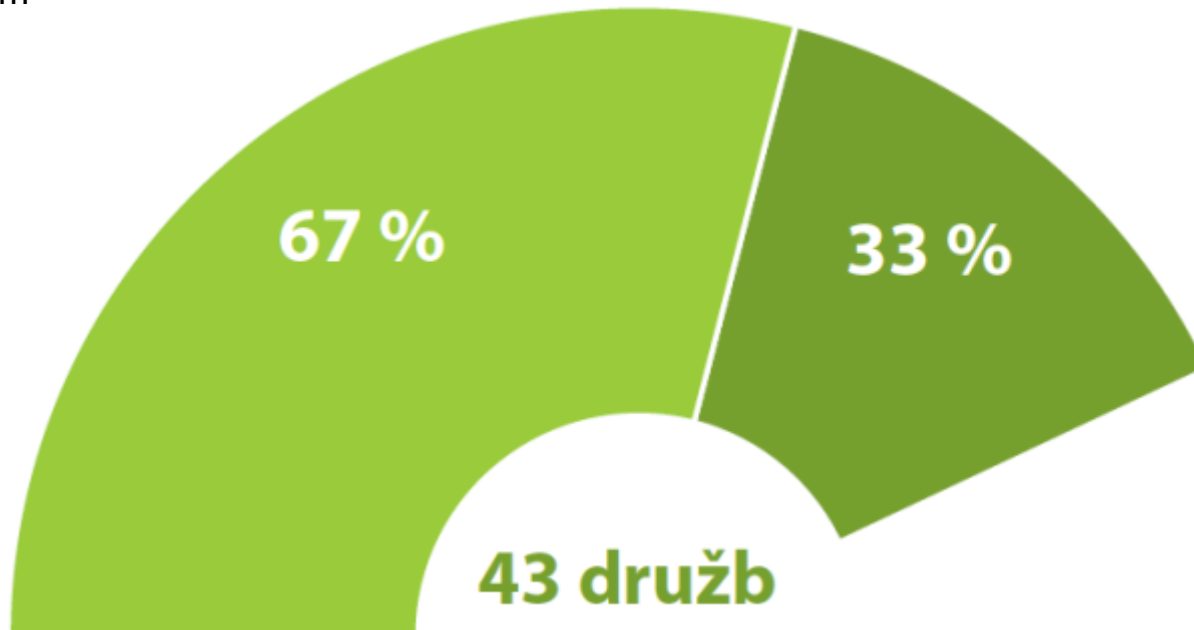
11 velikih

3 srednje

= temeljna priporočila dobre prakse korporativnega upravljanja

- **za srednje družbe**
- **za velike družbe ni zaželeno**, da sledijo nižjim standardom

- **za velike družbe**
- **za srednje družbe je zaželeno**, da sledijo višjemu standardu

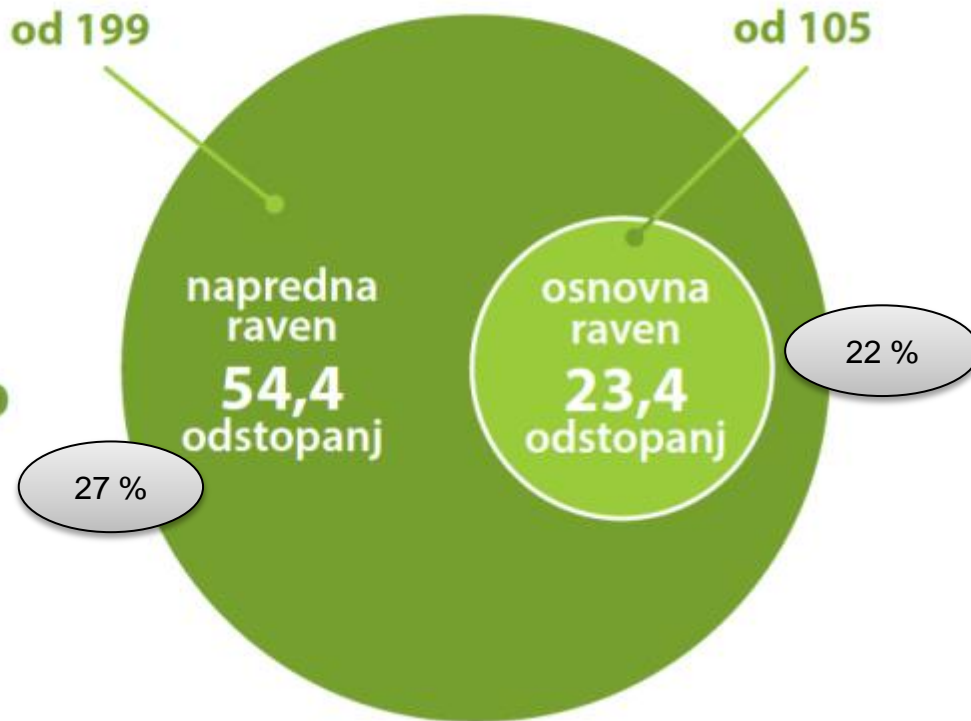


# Odstopanja od Kodeksa

**brez načela 4** (*Sestava organa nadzora*) **in 5** (*Delovanje in prejemki organa nadzora*)

- **21 družb** - d.o.o. - nima oblikovanega organa nadzora

**35 družb**



«Nekatere družbe izjavljajo, da smiselno sledijo vsem priporočilom Kodeksa, s tem pa ne predstavijo okvirja upravljanja v družbi, kar je namen nefinančnega poročanja v letnem poročilu v povezavi z izjavo o upravljanju».

**Borzne družbe**  
**10 %**  
(10,3 od 112 načel)

Najpogostejša odstopanja



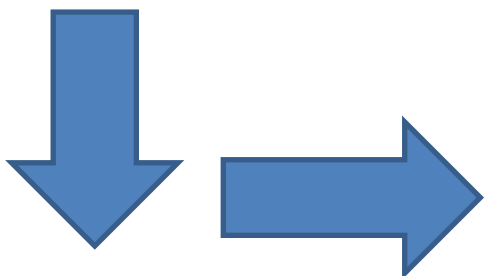
# Najpogostejša odstopanja od kodeksa



Kodeks upravljanja za nejavne družbe

**43 družb**

- 8 družb popolna skladnost
- **35 družb določena odstopanja**



**32 družb z omejeno odgovornostjo**

- **23 srednjih in 9 velikih družb**

**3 delniške družbe**

- **1 srednja in 2 veliki družbi**

**10 priporočil**, od katerih so  
družbe najpogosteje odstopale

**TOP  
TEN**

**NADZORNI SVET**

# 1. mesto

## priporočila iz 4. in 5. poglavja kodeksa

21 družb z omejeno odgovornostjo: 14 srednjih, 7 velikih; skupno 937 odstopanj

TOP  
TEN



**Kodeks: priporočilo 4.1.** Družba naj oblikuje organ nadzora.

**Zakon o gospodarskih družbah: 514. člen**

Če je v družbeni pogodbi določeno, da ima družba (z omejeno odg.) nadzorni svet, se zanj smiselno uporabljajo določbe o nadzornem svetu v delniški družbi, če družbena pogodba ne določa drugače.



## primeri pojasnil odstopanja

- družbena pogodba ne predvideva organa nadzora
- organ nadzora je vzpostavljen preko lastnika
- nadzor izvaja skupščina ali edini družbenik oziroma ga izvajajo družbeniki in ostali deležniki

Example

# 8. mesto (1)

## 2. poglavje: **priporočilo 2.2.2.** kodeksa

6 družb z omejeno odgovornostjo: 5 srednjih, 1 velika; **skupno 6 odstopanj**

**TOP  
TEN**



**Kodeks: priporočilo 2.2.2.** Glavne pristojnosti nadzora niso prenesene na skupščino. Organ nadzora učinkovito nadzira poslovanje družbe in organ vodenja, imenuje in razrešuje organ vodenja ter odloča o njegovih prejemkih. Potrjuje tudi letno poročilo.



**Zakon o gospodarskih družbah: 268., 281., 282. in 283. člen** pristojnosti nadzornega sveta: imenovanje članov uprave in predsednika, nadzor vodenja poslov družbe, pregledovanje in preverjanje knjig in dokumentacije, soglasje k posameznim poslom, potrditev letnega poročila, zastopanje družbe proti članom uprave

## primeri pojasnil odstopanja

- družba je enoosebna d.o.o. brez organa nadzora
- družba nima oblikovanega organa nadzora, nadzor opravlja skupščina, ki učinkovito nadzira poslovanje družbe
- nadzor nad poslovanjem izvaja ustanovitelj, ki imenuje in razrešuje direktorja, akt o ustanovitvi določa natančna navodila v zvezi z vodenjem in poslovanjem družbe

**Example**



**AKT O USTANOVITVI  
NAMEN IN CILJI  
OBJAVA**

# 5. mesto (1)



## 2. poglavje: **priporočilo 2.1.1.** kodeksa

6 srednjih družb z omejeno odgovornostjo; 1 velika delniška družba; **skupno 7 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 2.1.1.** Pri sprejetju akta o ustanovitvi morajo družbeniki upoštevati dolgoročni interes družbe. Navede naj namen in ključne cilje družbe.



### Zakon o gospodarskih družbah:

**3. člen:** družba je pravna oseba, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost

**6. člen (dejavnost):** družbe smejo opravljati gospodarske posle le v okviru dejavnosti, določene v statutu ali družbeni pogodbi

## primeri pojasnil odstopanja

- Družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je... Pri tem ciljev nima izrecno zapisanih v družbeni pogodbi... // Družba namena oziroma ciljev nima navedenih v statutu, ima pa cilje poslovanja navedene na svoji spletni strani
- Vodstvo si prizadeva delovati v skladu s temeljnim ciljem, ki ga opredeljuje kodeks...

**Example**

# 3. mesto



## 2. poglavje: **priporočilo 2.1.2. kodeksa**

8 družb z omejeno odgovornostjo: 7 srednjih, 1 velika; 2 delniški družbi: 1 srednja, 1 velika;

**skupno 10 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 2.1.2.** Akt o ustanovitvi mora vsebovati dejavnosti družbe in cilje ter primerno urejati odnose med ustanovitelji (obveznosti in pravice družbenikov, mehanizmi reševanja sporov, možnosti, merila in postopke izstopa ali izključitve družbenikov v d.o.o. ter postopke iztisnitve v d.d.)

**Zakon o gospodarskih družbah: 474. člen (družb. pogodba):** podatki o družbenikih; osnovni kapital in vsak osnovni vložek; navedba družbenika za vsak osnovni vložek in njegov poslovni delež; čas delovanja družbe, če je ustanovljena za določen čas; morebitne obveznosti družbenikov do družbe in morebitne obveznosti družbe do družbenikov

**183. člen (statut):** podatki o ustanoviteljih, dejavnosti, podatki o delnicah, sistem upravljanja št. članov organov vodenja ali nadzora in njihova mandatna doba; oblika in način objav, pomembnih za družbo ali delničarje; način prenehanja družbe.



# 3. mesto



## primeri pojasnil odstopanja

- družba v aktu o ustanovitvi nima določenih posebnih ciljev. Osnovni cilje družbe je... // Vodstvo si prizadeva delovati s temeljnim ciljem, ki ga opredeljuje kodeks...
- družbena pogodba vsebuje...
- ker gre za enoosebno d.o.o., v kateri družbenik sam sprejema odločitve, ne more priti do nesoglasij
- postopek izstisnitve ni urejen, uporabljajo se določbe ZGD-1





## 2. mesto



### 2. poglavje: **priporočilo 2.4.** kodeksa

21 družb z omejeno odgovornostjo: 14 srednjih, 7 velikih; 1 velika delniška družba;  
**skupno 22 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 2.4.** Družba na svoji spletni strani javno objavi akt o ustanovitvi v uporabniku prijazni obliki, ki omogoča normalno branje in iskanje po besedilu.



**Zakon o sodnem registru: 7. člen**  
**Javnost listin**, vpisanih v register, se zagotavlja prek **spletnih strani AJPES**, tako da je (vsakomur) omogočen brezplačen dostop do **statuta d.d.**, **k.d.d.**, **SE** ali **družbene pogodbe d.o.o.**

## 2. mesto



### primeri pojasnil odstopanja

#### Pojasnila glede objave na spletni strani družbe:

- akt o ustanovitvi je objavljen na spletnih straneh AJPES
- akt se nahaja v zbirki listin sodnega registra Okrožnega sodišča v Lj
- akt o ustanovitvi je interesnim skupinam dostopen v družbi
- akti sodijo v sklop internih dokumentov družbe s stopnjo zaupnosti, ki ne dopušča javne objave
- družba bo v izjavi razkrila določena določila akta o ustanovitvi

*Example*

#### Pojasnila glede zagotavljanja akta v uporabniku prijazni obliki:

- oblika akta o ustanovitvi ne omogoča iskanja po besedilu

*Example*



# ORGANI VODENJA IMENOVANJE IN POLITIKA PREJEMKOV

## 8. mesto (2)

### 6. poglavje: **priporočilo 6.2.2.** kodeksa

5 srednjih družb z omejeno odgovornostjo, 1 velika delniška družba; **skupno 6 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 6.2.2.** vzpostavljen je sistem imenovanja organa vodenja, ki zagotavlja nominacijo profesionalnih in samostojnih oseb.



**Zakon o gospodarskih družbah: 268. – 270., 279., 294., 505., 515. člen:** imenovanje, prejemki, udeležba v dobičku, komisija za imenovanja in za prejemke, pristojnosti skupščine, politika prejemkov

### primeri pojasnil odstopanja

- imenovanje organa vodenja je v pristojnosti organa nadzora
- družba nima vnaprej opredeljenega postopka izbire kandidatov, pri izbiri so družbeniki samostojni in se odločajo na podlagi lastnih kriterijev
- družba še nima vzpostavljenega sistema, vendar bo vse potencialne kandidate izbirala z največjo možno skrbnostjo, izbira pa bo temeljila na objektivnih in strokovnih merilih

**Example**

## 4. mesto

### 8. poglavje: **priporočilo 8.1.2.** kodeksa

9 družb z omejeno odgovornostjo: 2 veliki, 7 srednjih; **skupno 9 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 8.1.2.** sistem celotnih prejemkov oblikuje in sprejme organ nadzora



**Zakon o gospodarskih družbah: 270., 279., 294., 515. člen:** prejemki, udeležba v dobičku, komisija za imenovanja in za prejemke

### primeri pojasnil odstopanja

- skupščina ni oblikovala sistema celotnih prejemkov. Sistem je določen z internimi akti družbe // prejemki se določijo na podlagi internih aktov in pogodbe med družbo in članom posloводства
- sistem prejemkov oblikuje edini družbenik v skladu s politiko skupine
- sistem prejemkov je oblikoval in sprejel nadzorni svet družbe ob upoštevanju ZPPOGD in Uredbe o določit. najviš. razm.

**Example**

# 5. mesto (3)

## 8. poglavje: **priporočilo 8.1.1.** kodeksa

7 družb z omejeno odgovornostjo: 1 velika, 6 srednjih; **skupno 7 odstopanj**

**TOP  
TEN**



**Kodeks: priporočilo 8.1.1.** Merila za variabilna plačila oblikuje organ nadzora za vsako leto. Oblikovana naj bodo tako, da zagotavljajo dolg. uspešnost družbe, in naj poleg finan. kazalnikov poslovanja vsebujejo nefinan. vidike.



**Zakon o gospodarskih družbah: 270. člen:** prejemki članov uprave: če skupščina ne določi politike prejemkov članov organov vodenja, mora nadzorni svet pri določitvi prejemkov posameznega člana uprave slediti nasled. načelom (prejemki v skladu z doseženimi rezultati in finančnim stanjem, možnost maks. višine variab. dela, odpravnine)

### primeri pojasnil odstopanja

- prejemke članov organov vodenja določa lastnik družbe in ne družba
- sistem celotnih prejemkov je določen z internimi akti družbe // prejemki posloводства se določijo na podlagi internih aktov in pogodbe med družbo in članom posloводства
- prejemek člana organa vodenja sestavlja samo fiksni del

**Example**



# POOBLAŠČENI REVIZOR REVIZIJSKA DRUŽBA

# 5. mesto (2)



## 3. poglavje: **priporočilo 3.3.3.** kodeksa

6 družb z omejeno odgovornostjo: 2 veliki, 4 srednje; 1 delniška družba: srednja; **skupno 7 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 3.3.3.** Če je predmet skupščinskega sklepa seznanitev z letnimi računovodskimi izkazi ali če je skupščina pooblaščen za njihovo sprejetje, se nanjo povabi tudi pooblaščenega revizorja družbe.



**Zakon o gospodarskih družbah: 293. člen:** Skupščina je pristojna za sprejetje letnega poročila samo, če nadzorni svet ali upravni odbor letnega poročila ni potrdil, če organi vodenja ali nadzora prepustijo odločitev o sprejetju letnega poročila skupščini ali če tako določa statut družbe, ki je izbrala enotirni sistem upravljanja.

**282. člen:** pristojnosti nadzornega sveta v zvezi z letnim poročilom



## 5. mesto (2)



### primeri pojasnil odstopanja

- Letne računovodske izkaze obravnava organ nadzora v prisotnosti predstavnika pooblaščenega revizorja. Letni računovodski izkazi so skupščini predloženi v seznanitev.
- Revizorji niso vabljeni, ker se družbeniki z letnimi računovodskimi izkazi le seznanijo. Revizorji bi bili vabljeni brez zadržkov, če bi družbeniki to zahtevali.
- Ustanovitelj se seznanja z letnimi računovodskimi izkazi v sodelovanju s poslovodstvom in oddelkom računovodstva družbe.



## 8. mesto (3)

### 11. poglavje: **priporočilo 11.1.3.** kodeksa

5 srednjih družb z omejeno odgovornostjo; 1 velika delniška družba; **skupno 6 odstopanj**



**Kodeks: priporočilo 11.1.3.** Družba zamenja **revizijsko družbo** vsaj enkrat na vsakih **sedem let**.



**Zakon o revidiranju: 45. člen:** poobl. revizor ne sme opravljati nalog revidiranja v posamezni pravni osebi, če je kot **ključni revizijski partner** opravljal revizijo rač. izkazov pri pravni osebi neprek. 7 let po datumu prve. imenovanja in po opravljeni zadnji reviziji še nista pretekli 2 leti, za kateri je opravil revizijo rač. izkazov **drug ključni revizijski partner**.

### primeri pojasnil odstopanja

- družba zamenja revizorja znotraj reviz. družbe najmanj na vsakih 10 let
- družba ne menja reviz. družbe vsakih 7 let, ampak poobl. revizorja v skladu z ZRev-2
- Družba ni zamenjala reviz. družbe več kot 7 let. V izbrani reviz. družbi skrbijo za ustrezno rotacijo podpisnikov, s čimer je zagotovljen neodvisen in nepristranski pregled

**Example**

# Povzetek



TOP 10	Priporočilo	Število odstopanj
1	4. in 5 poglavje kodeksa	937
2	2.4.	22
3	2.1.2.	10
4	8.1.2.	9
5	2.1.1.	7
	3.3.3.	7
	8.1.1.	7
8	2.2.2.	6
	6.2.2.	6
	11.1.3.	6

## Odstopanja so posledica:

- strukture upravljanja (odstotnosti organa nadzora) in velikosti družbe
- minimalnih zakonskih zahtev (ZRev-2, ZGD-1) (akt o ustanovitvi, organ vodenja, sodelovanje poob. revizorjev in revizorskih družb)
- internih pravil (npr. glede objav, zaupnosti)

## Kvaliteta pojasnil:

- spodbudna, prostor za izboljšanje